

Изкуственият интелект (ИИ) – растеж, иновации, отговорност

*Христина Каспарян, Директор ЦИНТРА, Българска стопанска камара
Миряна Недева, Главен експерт, ЦИНТРА, Българска стопанска камара*

„ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ: тенденции, регулации и сценарии за развитие“

Анализ на БСК, очертаващ икономическото въздействие на ИИ

Поставя основа за по-нататъшни разработки и допълнителен преглед. Маркира ползите и предизвикателствата пред отделните сектори, като предоставя начална информация за тях.

ИИ е не просто технология, а огромна възможност за България да расте, да е по-ефективна и да създава продукти и услуги с висока добавена стойност.

- Изкуственият интелект (ИИ) се утвърждава като технология с общо предназначение, която навлиза във всички сфери на обществения живот и променя фундаментално световната икономика. industry.
- ЕС има историческия шанс да създаде „европейски модел“ на изкуствен интелект – сигурен, прозрачен, социално отговорен и иновативен.
- Внедряването на изкуствен интелект е в пряка корелация с технологичния суверенитет.

Целенасочена национална стратегия и политика

Инвестиции

- ✓ В хора
- ✓ Инфраструктура – центрове за данни, енергийна инфраструктура, в добив на критичните и стратегическите материали

Какво сме засегнали?

- Дефиниции
- Регулации
- Икономическа ефективност
 - ✓ Сектори – производство, селско стопанство, търговия, медицина, научни изследвания, енергетика, опазване на околната среда
 - ✓ Финанси
 - ✓ Разходи и ценообразуване
 - ✓ Киберсигурност
 - ✓ Ресурси
 - ✓ Права на интелектуална собственост
 - ✓ Потребление
 - ✓ Нови индустрии и нови бизнес модели

ИИ и сценарии за бъдещето

- ИИ сценарии: стратегии за бъдещето:
 - ✓ ИИ трансформира икономиката, регулациите и сигурността
 - ✓ Анализът включва прогнози за 2030–2040 г.
 - ✓ Сценариите целят:
 - Подготовка на бизнеса и институциите
 - Стратегически избор
 - Баланс между иновация и контрол

Сценарии за регулации на ИИ

❖ *Кой задава правилата на бъдещето?*

Сценарий

Характеристики

🌐 Регулаторен оптимизъм

Хармонизация, етика, доверие

🌐 Фрагментация

Разнопосочни подходи,
несигурност

🚫 Техно-национализъм

Геополитика, контрол, бариери

Прогнозни сценарии – геоикономическо и технологично влияние на регионите до 2040 г.

Държава/ Регион	Геоикономическо влияние 2030г.	Геоикономическо влияние 2035г	Геоикономическо влияние 2040г	Технологично влияние 2030г.	Технологично влияние 2035г.	Технологично влияние 2040г.
ЕС	Регионален лидер	Засилено чрез регулации и инвестиции	Лидер в сертифициран AI в здравеопазване, енергетика и регулирана индустриална автоматизация Доминира фронтовите способности, облачните екосистеми на партньори Глобален лидер в индустриална автоматизация, градски системи и хардуер	Регулаторен модел	Конкурент в публичен AI	Нормативен лидер в сектори изискващи доверие
САЩ	Глобален хегемон	Запазва водеща роля, но с конкуренция		Глобален лидер	Фронтowa линия при AGI	Налага стандарти при техническа интероперативност на фронтови модели
Китай	Глобален контра-хегемон	Разширено чрез инициативи като BRI и износ на AI		Глобален технолидер с рискове	Засилване чрез вътрешни платформи	Основен икономически партньор на много развиващи се страни чрез инфраструктура и износ на системи с AI

Прогнозните сценарии са дадени единствено на база състояние към момента относно регулаторните рамки на съответните държави. Те не отразяват обезпеченост с ресурси, търговска политика, технологичен суверенитет.

Прогнозни сценарии – за конкурентоспособността и технологично влияние на регионите до 2035 г.

Държава/ Регион	Най-вероятен сценарии	Най-добър сценарий за ЕС и отражение върху останалите региони	Най-лош сценарий за ЕС и отражение върху останалите региони	Свърхрегулаторен подход на ЕС	Балансиран регулаторен подход на ЕС
ЕС	Консолидирана позиция като глобален „надежден партньор“ за AI системи в критични сектори	Стратегическа автономност в ключови домейни, ЕС сертификации се признават като надеждна марка; ръст на износа на сертифициран AI;	Превръщане в „потребител“ на модел и инфраструктура; намалена конкурентоспособност	Невъзможност за поддържане на широки AI екосистеми; превръщане в „потребител“	Стратегически суверенитет в ключови домейни, регулаторната надеждност и индустриалните способности се подсилват взаимно
САЩ	Специализация във фронтони AI се задълбочава, засилено влияние в пазарите за фундаментални модел и приложения в отбранителната индустрия за партньори	зadълбочено транслатлантическо сътрудничество	Засилено влияние в технологичните политики	Глобален лидер	Лидер при фронтони AI модел и, внос на ЕС сертифицирани системи; Заедно с ЕС участват в многострани управленски системи
Китай	Глобална експанзия, не само в Глобалния Юг	ЕС пазарен контрапункт -> конкурентоспособнос т без конфронтация	Използване на вакуума -> геоикономическа доминация	Глобален технолидер	Поддържа местно лидерство и развива побрани партньорства с ЕС фирми в области от общ интерес; пазарите са фрагментирани, но с известно ниво на интероперативност

Икономика с ИИ – сценарии до 2040 г.

ИИ – двигател или риск за икономиката?

Интелигентна икономика: автоматизация, ефективност

- ✓ Тъмни фабрики
- ✓ ИИ като равноправен инженер – ИИ колеги
- ✓ Производство като услуга, управлявано от ИИ конгломерати (глобални платформи)

Етично регулирано производство

- ✓ Строги правила всяка ИИ система да е сертифицирана
- ✓ Човешки надзор
- ✓ Липса на зони без регулация

Зони, свободни от ИИ

- ✓ Съзнателен избор на отделни региони
- ✓ Запазване на човешкото знание и тактилни умения
- ✓ Технологично развитие без ИИ

ИИ и финанси – нова архитектура

ИИ като финансист, агент, инвеститор?

- ИИ като самостоятелен финансов играч
- ИИ-дирижирани портфейли
- Нови типове борси, управлявани от ИИ
- Борси за данни или за модели
- „Войни на алгоритми“ – случаи, в които алгоритми открито се опитват да надхитрят или заблудят други алгоритми

КИБЕРСИГУРНОСТ

● „Автономен SOC“ – център за сигурност, управляван от ИИ

● „Надпревара във въоръжаването“ – ИИ нападател срещу ИИ защитник

● „Блато на автоматизацията“ – провал заради липса на надзор

Прекаленото доверие в ИИ довежда до катастрофален пробив – урок, който променя разбиранията в индустрията.

● „Съюз човек–машина“ – колаборативна киберсигурност

Узряла екосистема, където ИИ и експертите по сигурност работят в синергия, всеки допълвайки слабостите на другия.

ИИ и интелектуална собственост

Непризнаване на права на ИИ

- Този сценарий е най-близък до настоящата правна рамка, но може да намали стимулите за инвестиции и иновации в ИИ.

Ограничено признаване
на права

Пълно признаване на
права на ИИ

Нови индустрии и бизнес модели

Анотация на
данни

Генеративни медии и
синтетично съдържание

„ИИ като услуга“

ИИ консултанти

Модел „Кошер“ или Глобална
колективна интелигентност
(„Hive Mind“)

България в глобалните сценарии

Бъдеще с ИИ: шанс или пропуснатата възможност?

- ❑ При "интелигентна икономика": шанс за технологичен скок
- ❑ При "техно-национализъм": риск от изолация
- ❑ Ключ: инвестиции в ИИ таланти, НИРД и инфраструктура

Бъдещето се пише днес – с ИИ

- Гъвкави регулации
- Устойчиви инвестиции в таланти и наука
- Образование за бъдещите професии
- Подготвена администрация

Сценариите не са прогноза, а платформа за осъзнаване и адекватни действия.

Въпроси?

www.bia-bg.com